

Agenția pentru Dezvoltare Regională

N O R D - E S T

PRIORITĂȚI DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

A REGIUNII NORD-EST

Concept dezvoltat în cadrul Platformei Europene de Specializare Inteligentă S3 realizată de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC)

Proces interactiv și incluziv, "bottom-up", având ca scop:

- **identificarea direcțiilor de dezvoltare regională prin specializare inteligentă** (sectoare-nișă cu avantaj competitiv semnificativ & provocările lor majore)
- **identificarea de soluții inovative de dezvoltare** (sectoriale, cross-sectoriale, locale)

Premise:

- **sectorul public nu are "ex-ante" cunoștințele necesare identificării priorităților sectoriale de dezvoltare**
- **este necesară o perspectivă cross-sectorială, prin aportul de cunoaștere și implicarea tuturor celor interesați (atât promotori sectoriali, cât și beneficiari societali) pentru a putea stabili direcții realiste de dezvoltare locală.**

Participanți: **cvadruplu helix:** administrație publică; mediul academic; agenți economici; ONG
(~ la exercițiile organizate în 2016)

Metodologie

1. Sesiune plenară introductivă – **prezentarea premizelor sectoriale**
2. **Constituirea de grupuri de lucru** (sub-sectoare corespunzătoare principalelor provocări societale ale regiunii)
3. **Brain-storming** pentru identificarea principalelor provocări din sub-sectoare (lucru individual)
4. **Gruparea provocărilor** identificate individual în 4 sau 3 provocări majore pentru fiecare sub-sector
5. **Analiza provocărilor majore sub-sectoriale** (definire, SWOT, identificare actori și roluri pe lanț valoric aferent) (lucru de grup)
6. **Identificare soluții** (proiecte + parteneriat + leader/promotor + costuri estimate + posibile surse de finanțare)

Focus-grupuri EDP realizate în **2016 = 4**

Focus-grupuri EDP planificate pentru **2017 = 6 (4 + 2*)**

Agro-alimentar	Alimente sigure, accesibile și optimizate nutrițional Noi produse alimentare sănătoase și îmbogățite nutrițional; aditivi pentru industria alimentară	Dezvoltarea de noi practici, procese/tehnologii în horticultură și zootehnie Culturile a 2-a și a 3-a Noi modele de afaceri pentru produsele tradiționale	Bioenergie - biogaz, biomasă, biocombustibil Construcții eco	Managementul și exploatarea sustenabilă a resurselor și potențialului bio-acvatic
Confecții - Textile	Materiale inovative, biomateriale și textile funcționale pentru uz medical	Economie circulară Cultivarea & exploatarea firelor naturale și materialelor ecologice Textile tehnice, structuri textile compozite	Procese & aplicații high-tech, software industrial Smart factoring Digital fashion/Digital printing	Textile Inteligente pentru filtrarea avansată a apei
TI & C	Big Data - analiză, management și securitate Monitorizarea în timp real a sistemelor sociale - eHealth	Trasabilitatea și controlul calității alimentelor (lanțuri valorice –soluții IT&C) Agricultură de precizie Ferme inteligente	Creșterea eficienței energetice în rândul consumatorilor Smart City	Gamificarea procesului de învățare *)
Biotehnologii	Bio nano-tehnologii pentru medicină Producția de produse medicale și farmaceutice bio-naturale	Biotehnologii agro alimentare (pentru producția sustenabilă de hrană sigură)	Biotehnologii industriale (bio combustibil cu capacitate energetică mare, biocatalizatori industriali)	Tehnologii pentru detectarea rapidă/monitorizarea specifică de poluanți)
Mediu	Biodiversitate Genetica plantelor Managementul sustenabil al patrimoniului verde	Exploatarea rațională a resurselor agricole regenerabile (nou create sau îmbunătățite) Dezvoltarea culturilor sustenabile (adaptate la schimbările climatice globale)	ZEB Colectarea deșeurilor și revalorificare (up-cycling)	Tehnologii de îndepărtare a poluării și recuperare a apei Monitorizarea apelor industriale, managementul apelor (suprafață și subterane)
Turism	Turism activ și de aventură Turism de sănătate și recuperare, turism pentru îmbătrânire sănătoasă Turism cultural	Agro-turism; eco-turism Circuite Slow-food Produse organice și tradiționale	Construcții eficiente energetic Tehnologii tradiționale și materiale noi	Turism balneal (ape curative, ape naturale, sporturi acvatice)
PROVOCARE SOCIETALĂ	ÎMBĂTRÂNIRE SĂNĂTOASĂ, DEMOGRAFIE ȘI BUNĂSTARE	SECURITATE ALIMENTARĂ, AGRICULTURĂ DURABILĂ ȘI BIOECONOMIE	ENERGIE CURATĂ, EFICIENTĂ ȘI SIGURĂ	APĂ CURATĂ ȘI SIGURĂ

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali în EDP:

- **Științele vieții/Biologie și Medicină** – bio-pharma antitumorală, antivirală, antimicrobiană, vaccinuri, de diagnosticare precoce a maladiilor
- **Inginerie chimică și tehnologică** - producție durabilă, alimentație sigură și sănătoasă, exploatarea rațională și eficientă a resurselor agricole, producția de biocombustibili și biocatalizatori,
- **Ingineria mediului** – detecția și monitorizarea factorilor de poluare, utilizarea sistemelor biologice/enzimatică, tehnologii depoluante și pentru recuperarea deșeurilor.

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Imbatranire sanatoasa, stil de viata sanatos	Bio nano-tehnologii Biotehnologii medicale și farmaceutice	Sisteme de sanatate publica integrate Dezvoltare produse noi farmaceutice Crearea unui sistem regional de informare pentru know-how și finantare R&D si TT Implicarea sectorului privat in valorificarea cercetarii din domeniu	Infrastructura – sistem ingrijiri geriatrice & paliative Infrastructura - platforme de incinerare a deseurilor periculoase Produse noi: pro-biotice si antibiotice Infrastructura - baze de date medicale Parteneriat Informare, stimulare financiara
Securitate alimentară, agricultură sustenabilă, bio-economie	Biotehnologii alimentare Biotehnologii agricole	Reciclarea deșeurilor agricole și utilizarea mai bună a lânii Exploatarea produselor secundare horticoale in varii industrii (farmaceutice, cosmetice, alimentatie, sanatate) Optimizare sector alimentatie organica certificari	Noi utilizări ale lânii în constructii, depoluare (oil splits, filtre industriale), epurare, agricultură (protecția plantelor, suport culturi) Noi produse – diversificarea ofertei locale; branduri locale Lanturi valorice - integrarea producatorilor agricoli de materii prime Parteneriate 4Hx, clustere de R&D Integrarea verticala (de la productia de materii prime la procesare produse finite cu valoare adaugata mare) Produse noi

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Energie curată, sigură și eficientă	Biotehnologii industriale	<p>Dezvoltarea de lanturi valorice cross-sectoriale in RNE, cu conexiuni europene, de la materii prime la produse finite (canepa, salcam, molid)</p> <p>Reciclare diferite tipuri de deseuri</p> <p>Exploatarea sinergiilor dintre sectorul agricol si cel energetic</p>	<p>Integrarea verticala (de la productia de materii prime la procesare produse finite cu valoare adaugata mare)</p> <p>Noi tehnologii pt. deseuri lemnoase, alimentare, chimice (recup. alpha-celuloza), biodegradabile din constructii)</p> <p>Parteneriate 4Hx</p> <p>Infrastructură (depozitare ecologică),</p> <p>Noi tehnologii: biomasa</p>
Ape curate și sigure	<p>Biotehnologii de mediu</p> <p>Diminuarea poluării și recuperarea deșeurilor</p>	<p>Îmbunătățirea parteneriatelor (bariere europene Est-Vest, sistem sectorial)</p> <p>Epurarea apelor</p> <p>Tratarea și exploatarea nămolurilor</p> <p>Apa sigura pentru mediul rural</p>	<p>Parteneriate europene Est-Vest, 4Hx</p> <p>Analiza situației actuale și definirea priorităților RIS3</p> <p>Infrastructură servicii RIS3: platformă info, susținere consorții, baza de date stakeholderi</p> <p>Parteneriate: Realizarea de proiecte demonstrative in 4Hx</p> <p>Noi tehnologii – recircularea apei industriale, pentru reducerea consumului de apa potabila, optimizarea tratarii</p> <p>Infrastructura: crearea de sisteme de tratare și distributie locale in mediul rural</p> <p>Utilizarea rezervoarelor septice</p>

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali în EDP:

- **Calculatoare și tehnologia informației** - inteligență artificială, tehnologii WEB (web mining), robotică, sisteme integrate, sisteme de fabricație și planificare a fabricației, sisteme de calcul, recunoaștere vocală, sisteme energy-net și smart city, securitate cibernetică
- **New media** - procesarea imaginii, prelucrare grafică, gamificarea educației
- **Sănătate publică** - telemonitorizare, educație în domeniul medical, analiză seturi de date biomedicale (big-data), telemedicină, e-medicina, e-incluziune, urmărirea produselor alimentare de-a lungul lanțului valoric
- **Inginerie electronică și telecomunicații** - nanoelectronică, optoelectronică, software industrial.

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Imbatranire sanatoasa, stil de viata sanatos	Big Data – analiză, management și securitate e-Health	Tehnologii si instrumente de e-health (e-sanatate) Lipsa unor servicii pentru imbatranire activa si stil de viata sanatos Securitatea si analiza datelor din de sanatate	Noi produse: Dispozitive si sisteme; telemonitorizare in timp real a pacientilor cronici (preluare de semnale fiziologice) Infrastructura: Smart e-health (BIG-DATA Analytics, machine learning); dezvoltarea unui cloud medical inteligent (stocare securizata si sigura a informatiilor medicale, cu posibilitate de extindere in analiza Parteneriat: proiect integrat Silver Economy Infrastructură: Dezvoltara unui sistem centralizat de colectare si analiza autmata a datelor medicale. Protejarea dreptului de proprietate intelectuala asupra sistemelor de exploatare Big Data. Formarea utilizatorilor sistemelor Big Data.
Securitate alimentară, agricultură sustenabilă, bio-economie	Trasabilitatea & controlul calității alimentelor Agricultura ecologică	Educarea consumatorilor pentru hrana sanatoasa si a producatorilor ecologici pentru antreprenoriat Tehnologii pentru stabilirea si urmarirea standardelor de calitate pentru produsele ecologice Marketing, branding si promovarea imaginii in agricultura ecologica	Dezvoltarea unor platforme informative Dezvoltarea unui sistem de trasabilitate a alimentelor de la origine la comercializare.

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Energie curată, sigură și eficientă	Creșterea energiei eficiente în rândul consumatorilor Smart city	<p>Apa - eficientizarea consumului de apa la nivel orizontal prin implementarea unui sistem hardware montat pe bateria chiuvetei</p> <p>Economisirea energiei in institutiile publice/private</p> <p>Educarea consumatorilor</p> <p>Parcare inteligenta in zonele aglomerate urbane</p>	<p>Produse noi: SMART WATER; Solutii inovatoare de salvare a energiei consumatorilor, aparatelor, echipamentelor din institutiile publice;</p> <p>SMART CITY: SMART PARKING</p>
Formare HR, aptitudini	Gamificarea procesului de învățare	<p>Necesitatea unor platforme de (e)learning inovative si atractive</p> <p>Personalizarea experientelor de invatare in functie de cerintele pietei fortei de munca (life-long learning)</p> <p>Utilizarea gamificarii pentru dezvoltarea personala ca individ parte a societatii</p>	<p>Dezvoltarea unei platforme de e-learning, cu module customizabile</p> <p>Crearea de servicii de formare personalizate conform solicitărilor din mediu privat</p> <p>Platforme pentru dezvoltare startup-uri și spin-off-uri</p> <p>Dezvoltarea de platforme VR pentru dezvoltare personala</p>

Focus Group Agro Food

Suceava , 26 octombrie 2016

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali in EDP:

- **Agronomie** - dezvoltarea durabila a productiei culturilor de camp - agricultura circulara(valorificarea produselor secundare si a reziduurilor), cultura plantelor tehnice
- **Horticultură** - dezvoltarea de noi produse, practici, procese si tehnologii - pentru procesarea produselor agroalimentare, vinificare, genetica plantelor
- **Zootehnie** - zootehnie sanatoasa, durabila si competitiva, ferme inteligente, noi tehnici piscicole, acvacultură
- **Inginerie alimentara** - noi modele inovative de afaceri pentru produsele traditionale, produse alimentare sigure – certificarea si vanzarea produselor organice si cu prioritate a celor locale, produse alimentare optimizate nutritional, aditivi, concentrate si suplimenti nutritionali
- **Silvicultura si ingineria lemnului** - noi modele inovative de afaceri pentru produsele traditionale, bioenergie, dezvoltarea de noi produse, procese si tehnologii

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
<p>Crearea de produse noi, sigure</p>	<p>Genetica plantelor</p> <p>Cresterea valorii nutritionale</p> <p>Hrana sanatoasa</p>	<p>Procesare insuficienta, valorificare inferioara a materiilor prime</p> <p>Lipsa unor structuri intermediare inte producatorii de materii prime si procesatori</p> <p>Controlul originii alimentelor si promovarea alimentelor bio</p> <p>Educatie deficitara asupra riscurilor alimentare si beneficiilor hranei sanatoasa.</p>	<p>Infiintarea de noi companii</p> <p>Noi tehnologii pentru lanturi valorice integrate de procesare avansata a materiilor prime (e.g. fructe de padure, obținerea de antioxidanți și fibre din restur de mere etc)</p> <p>Crearea unor structuri intermediare intre producatorii de deseuri si procesatorii de biomasa</p> <p>Certificarea produselor organice si traditionale (initiative legislative si proiecte pilot). BONAFIDE (proiect EUREKA-EUROSTARS platforme de trasabilitate a alimentelor.</p> <p>Infrastructura Platforme informative si branding proudse organice.</p>
<p>Noi practici si procedee în domeniul alimentar</p>	<p>"A doua" recoltă</p> <p>"A treia" recoltă</p> <p>Economie circulară</p>	<p>Probleme tehnologice (valorificarea deeurilor, utilizarea eficienta a meteriilor prime (procesare secundara).</p>	

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
<p>Noi modele de afaceri in domeniul agro-alimentar</p>	<p>Trasabilitata produselor</p> <p>Conectarea producatori-piață</p>	<p>Lispa verigilor locale pentru crearea de lanțuri valorice integrate pt. plante tehnice (eg. liberiene) (producători, topitorii, filaturi)</p> <p>Potential insuficient exploatat in activitati turistice (turism pentru stil de viata sanatos)</p>	<p>Infiintare cooperative pentru cultivarea plantelor textile (in, canepa) și infiintare topitorie (hala prelucrare, achizitie utilaje)</p> <p>Cursuri de instruire, asistenta tehnica si formare profesionala in acest domeniu</p> <p>Infrsatură: BUKOWINA AGRIFOOD - NORTH EAST SYMBIOSIS PLATFORM (Platforma pentru promovarea turismului prin sustinerea producatorilor agricoli mici si mijlocii)</p>
<p>Utilizarea produselor agricole pentru scopuri industriale (nealimentare)</p>	<p>Bio-energie</p> <p>Constructii cu materiale naturale</p>	<p>Lispa verigilor locale pentru dezvoltarea de lanturi valorice integrate</p>	<p>Noi companii/cooperative locale - fabrici de peleti</p> <p>Crearea unor structuri intermediare inte producatorii de deseuri si procesatorii de biomasa (inclusiv platforme electronice)</p>

Focus Group

Textile și noi materiale avansate

Iași, 28 octombrie 2016

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali în EDP:

- **Inginerie chimică și tehnologia produselor textile** – economie circulară (colectare selectivă deșeurilor, revalorificare produse secundare și deșeurilor), valorificarea produselor fabricate din fire și fibre naturale
- **Ingineria tricotelurilor și a confecțiilor**, Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor - procese & aplicații high-tech (Industria 4.0 - soluții TIC, senzori, robotică)
- **Tehnologia produselor textile și a materialelor de construcție** - materiale inovative (fibre compozite pentru construcții, medicină, industria mobilei)
- **Inginerie economică și management industrial** - digital fashion (noi modele de afaceri, relația consumator-retailer, design și printing digital).

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Imbatranire sanatoasa, stil de viata sanatos	Materiale inovative , biomateriale si textile functionale cu aplicabilitate in medicina	Incurajarea parteneriatelor 4Hx, clustere	Noi produse (dispozitive medicale) Infrastructură Managementul deeurilor medicale; centre de monitorizare a calitatii produselor medicale Programe de studiu interdisciplinare, centru de excelenta; managementul riscului de malpraxis Patente si certificari pentru inovatii
Agricultură sustenabilă, bio-economie	Economie circulară , cultivarea & exploatarea firelor naturale si materiale ecologice	Identificarea nevoii de forta de munca calificata (cantitativ si calitativ) si corelarea cu nevoile mediului de afaceri (prin influentarea curriculei) Infiintarea de noi culturi pentru produse inovative in sistem de lant valoric circular Infiintarea unui centru de excelenta regional sau zonal in scopul sprijinirii strategiei de dezvoltare inteligenta a regiunii	Programe de studiu personalizate pentru nevoile mediului privat (invatamant mediu, post-liceal si universitar) si programe incluzive Lanturi valorice scurte cu oportunitati de piata imediate (materiale speciale hipoalergenice sau cu alte utilizari medicale) Incurajarea mobilității între experti RO și EU (REGINOVA) Crearea unui centru de excelență si TT (academic – privat)

Provocare societala	Sub-sector de nisa	Provocare (sub)sectoriala	Solutie / proiect
Eficiență energetică și de mediu	Procese & aplicații high-tech / Smart factoring	<p>Cercetare-Dezvoltare de produse high-tech sustenabile, inclusiv din punct de vedere energetic</p> <p>Optimizarea fluxului tehnologic, astfel incat sa existe continuitate si eficientizare in relatia productie-vanzare-profit / Identificare si integrare de solutii tehnologice high-tech</p> <p>Procese si aplicatii high-tech in pregatirea profesionala a elevilor din invatmantul liceal-tehnic de textile-pielarie / Tehnologii moderne pentru elevi / conceptul de textile tehnice / educarea elevilor in viitoarea cariera / Educarea viitorilor specialisti in productie Lean / Clean</p>	<p>Tehnologii noi, circulare, cu zero deseuri</p> <p>Parteneriat: Proiect OPTIMFLUX (IASITEX/TUIASI)</p> <p>Dezvoltarea de competente antreprenoriale adecvate noilor tehnologii emergente, si pentru eficienta energetica</p>
Noi modele de afaceri	Noi modele de afaceri – Digital fashion / Digital textile printing	<p>Noi idei de afaceri</p> <p>Personal calificat in domeniul textile-pielarie / Colaborare mediu academic - privat</p>	<p>Diversificare productie confectii (imprimare digitala) "Zero deseuri" in lantul de productie</p> <p>Parteneriat formare competente: NEW TIME (Technology, Industry, Modern, Equipment) – program pentru licee tehnologice;</p>

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali în EDP:

- **Soluții IT&C pentru turism** (cazare, închiriere vehicule, tur-operatori, restaurante, agenții de turism și managementul destinației turistice) – rezervări prin soluții ERP, portale web
- **New media** - Industrii creative și culturale - marketing și promovare creativă
- **Medicina** - recuperare medicală, Balneo-/ fizio-/ kinetoterapie, nutriție și dietetică
- **Agro-Food** - Slow-food, alimentație sănătoasă

Domeniile de competență de nișă, care îmbină activitatea de producție cu cea de cercetare-dezvoltare și inovare, susținute de actorii locali în EDP:

- **Științe agricole** (genetica plantelor, silvicultura) - exploatarea responsabilă și managementul sustenabil al patrimoniului verde, noi genotipuri de **plante cu rezistență crescută la schimbări climatice**, agricultura de precizie
- **Ingineria mediului** – biodiversitate, sisteme enzimatică pentru monitorizarea poluării, tehnologii de epurare ape, tehnologii de reciclare deseuri
- **Management industrial** - smart factoring - eficiența energetică și valorificarea apelor uzate, monitorizare apelor industriale, managementul apelor (suprafață și subterane)